

Η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους (σ. 68-69)

Ας θυμηθούμε γεγονότα που συνέβαλαν ή οδήγησαν στη διαίρεση της δυτικής και της ανατολικής χριστιανοσύνης:

- Ο χωρισμός της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας σε δυτικό και ανατολικό τμήμα (από τον αυτοκράτορα Διοκλητιανό)
- Το χάσμα που προκάλεσε η Εικονομαχία (γιατί;)
- Η στέψη του Καρλομάγνου (πότε;)
- Το σχίσμα με πρωταγωνιστή τον πατριάρχη Φώτιο (για ποιον λόγο;)
- Το σχίσμα του 1054 (για ποιους λόγους;)
- Μετά το σχίσμα η οικονομική κρίση του Βυζαντίου και η οικονομική άνοδος της Δυτικής Ευρώπης
- Οι Σταυροφορίες

Σε αυτήν την ενότητα θα εστιάσουμε στο ιστορικό γεγονός της άλωσης του 1204, η οποία συνέβη στο πλαίσιο της Τέταρτης Σταυροφορίας.

Θα μάθουμε:

- Ποιος ήταν ο αρχικός στόχος της κατάληψης της Κωνσταντινούπολης από τους Λατίνους;
- Υπό ποιες συνθήκες άλλαξε ο στόχος αυτός;
- Ποια συμφωνία υπέγραψαν οι Σταυροφόροι για την τύχη του Βυζαντίου;
- Ποιες καταστροφές έγιναν στην Κωνσταντινούπολη;
- Ποια ιστορική περίοδος εγκαινιάζεται με το γεγονός της άλωσης;

Ας διαβάσουμε το κείμενο του σχολικού βιβλίου και ας προσπαθήσουμε να συμπληρώσουμε τα κενά στη δεξιά στήλη.

Γενική ήταν η εντύπωση ότι η παραμονή των Σταυροφόρων στην Κωνσταντινούπολη θα ήταν προσωρινή και ότι μετά την αποκατάσταση του Ισαακίου Β΄ Αγγέλου θα αναχωρούσαν με προορισμό τους Αγίους Τόπους . Οι Λατίνοι κατέλαβαν την Κωνσταντινούπολη στις 17 Ιουλίου του 1203 και αποκατέστησαν τον Ισαάκιο.	Στην αρχή οι Λατίνοι κατέλαβαν την Κωνσταντινούπολη μόνο για να επαναφέρουν στον θρόνο και στη συνέχεια θα συνέχιζαν το ταξίδι τους για να φτάσουν Από τους δύο αυτούς στόχους πραγματοποίησαν μόνο τον πρώτο.
Παρέμειναν όμως εκεί για να διαχειμάσουν. Η αντιπαράθεση με τον πληθυσμό της πρωτεύουσας οξύνθηκε εξαιτίας της αλαζονικής συμπεριφοράς των Λατίνων , οι οποίοι επέβαλαν και	Τελικά οι Λατίνοι, αντί να φύγουν, Έδειξαν απέναντι στους Βυζαντινούς και τους επέβαλαν Στον θρόνο

βαρύτατη φορολογία. Την έκρυθμη κατάσταση εκμεταλλεύτηκε ο Αλέξιος Ε΄ Δούκας Μούρτζουφλος για να καταλάβει πραξικοπηματικά το θρόνο. Στα τέλη Μαρτίου του 1204 οι Σταυροφόροι συνυπέγραψαν τη συμφωνία διανομής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Διανομή της Ρωμανίας*).	ανέβηκε ο _____ ενώ οι Λατίνοι υπέγραψαν πια επίσης _____
Η άλωση πραγματοποιήθηκε στις 13 Απριλίου 1204. Ο Αυτοκράτορας Αλέξιος Ε΄ είχε τραπεί προηγουμένως σε φυγή εγκαταλείποντας την Κωνσταντινούπολη στις άγριες διαθέσεις των Σταυροφόρων. Κύριοι της Βασιλεύουσας οι τελευταίοι, επέβαλαν τώρα το δίκαιο του κατακτητή. Οι σφαγές και οι ληηλασίες ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο. Πολύτιμα έργα τέχνης διοχετεύτηκαν στη Δύση, για να κοσμήσουν τους καθεδρικούς ναούς και τους πύργους των ευγενών.	Με την άλωση ο Αλέξιος, αντί να υπερασπιστεί την πολη, _____ ενώ οι Λατίνοι, ως απόλυτοι κυρίαρχοι πια, _____
Με την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους αρχίζει η μακρά περίοδος της Φραγκοκρατίας στον ελλαδικό χώρο, η οποία διαρκεί σε ορισμένες περιοχές μέχρι το 17ο αιώνα.	Έτσι ξεκινά η νέα ιστορική περίοδος της _____ (Θυμάστε ποιοι ήταν οι Φράγκοι;)

*Διευκρίνιση: Ρωμανία ονομαζόταν εκείνη την εποχή η επικράτεια του βυζαντινού κράτους (Romania < romana = ρωμαϊκή), ενώ ο όρος «Βυζαντινή Αυτοκρατορία» είναι μεταγενέστερος.

Ας διαβάσουμε τώρα μερικές ιστορικές πηγές για το γεγονός της άλωσης του 1204.

Ο Γάλλος ιστορικός Βιλλεαρδουίνος, που ακολουθούσε τη Σταυροφορία, γράφει: «Όταν αντικρίσαμε την Κωνσταντινούπολη, δεν μπορούσαμε να πιστέψουμε ότι υπάρχει άλλη τόσο πλούσια πόλη παρόμοια με αυτή. Τα ψηλά τείχη, οι πλούσιοι πύργοι, τα ανάκτορα και οι μεγάλες εκκλησίες, που ήταν τόσες πολλές ώστε κανείς δεν	Προσέχουμε τον συγγραφέα της πηγής. -> Ποιους υποστηρίζει; α) τους Βυζαντινούς β) τους Λατίνους Ποια εντύπωση προκάλεσε η Κωνσταντινούπολη στους Σταυροφόρους; _____
--	--

μπορεί να πιστέψει πως τις είδε όλες. Κανένας από μας δεν ήταν τόσο σκληρός, ώστε να μην αισθανθεί το δέρμα του να ανατριχιάζει. Γιατί ποτέ άλλος λαός, από την απαρχή του κόσμου, δεν ανέλαβε μια τόσο μεγάλη επιχείρηση όσο εκείνη της δικής μας επίθεσης.» Γοδεφρείδος Βιλλεαρδουίνος, <i>Η κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης</i>, μετ. Κ. Αντύπας, Αθήνα 1985, 128 (διασκευή).	Τι προμηνύει αυτή η εντύπωση για τη συμπεριφορά των Σταυροφόρων κατά την άλωση;
Ο πάπας Ιννοκέντιος στηλιτεύει το μένος των Σταυροφόρων: «Αυτοί οι πιστοί του Χριστού, που όφειλαν να στραφούν εναντίον των απίστων, κολύμπησαν στο χριστιανικό αίμα. Δεν λογάριασαν, ούτε θρησκεία, ούτε ηλικία, ούτε φύλο. Και δεν τους άρκεσε που πήραν τους θησαυρούς της Αυτοκρατορίας και που ξεπουπούλιασαν τους ιδιώτες, μικρούς και μεγάλους, αλλά θέλησαν να βάλουν χέρι και στα πλούτη των εκκλησιών, από τις ιερές τράπεζες, τους είδαν να παίρνουν εικόνες και σταυρούς και να φεύγουν.» Από το βιβλίο: Β. Κρεμμυδάς & Φ. Πισπιρίγκου, <i>Ο μεσαιωνικός κόσμος</i>, εκδ. Γνώση, Αθήνα 1985, 150.	Προσέχουμε τον συγγραφέα της πηγής. -> Ποιους υποστηρίζει; α) τους Βυζαντινούς β) τους Λατίνους Γιατί;
Θρήνος ενός βυζαντινού χρονογράφου για τη χαμένη Πόλη: «Ω πόλη, βασίλισσα των πόλεων, ποιος είναι εκείνος που μας παίρνει από σένα, όπως τα παιδιά από την αγαπημένη τους μητέρα; Τι θα γίνουμε; Πού θα πάμε; Ποια παρηγοριά θα βρούμε, γυμνοί καθώς είμαστε, όπως ήρθαμε στον κόσμο, και άστεγοι σαν τα πουλιά;» Νικήτας Χωνιάτης.	Προσέχουμε τον συγγραφέα της πηγής. -> Ποιους υποστηρίζει; α) τους Βυζαντινούς β) τους Λατίνους Ποια συναισθήματα του προκάλεσε η άλωση;

Προσπαθήστε τώρα να αφηγηθείτε περιληπτικά την άλωση του 1204...